Wydanie Pom.

Cena egzemplarza 2 zł

Prenumerata miesięcz. wynosi 40 zł

ILUSTROWANY KURIER POLSKI

Telefony: Centrala 33 41 i 33 42
Centrala czynna całą dobę
Redaktor Naczelny . . . 31 60
Rozmównica publiczna 19 07
Centrala międzym. I. K. P. 90

Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Zryw"

Konto: P. K. O. Nr VI-140 I. K. P.

Bydgoszcz ulica Jagiellońska Nr 17

Konto bieżące: Bank Zw. Spółek Zarobk. w Bydgoszczy

Sekretariat redakcji przyjmuje w dni powszednie od godz. 10—12. — Rękopisów nie zwraca się. — Listy należy adresować do redakcji a nie do współpracowników. Za dział ogłoszeniowy redakcja nie odpowiada.

Rok I | Piątek, dnia 9 listopada 1945 roku | Nr 19

Mocarstwa dążą do porozumienia

Pokojowa mowa Mołotowa znalazła bardzo życzliwy oddźwięk w prasie anglosaskiej

MOSKWA (ua). Podczas uroczystości 28 rocznicy rewolucji wygłosił przemówienie komisarz spraw zagranicznych Mołotow i określił stanowisko rządu radzieckiego wobec aktualnych spraw polityki międzynarodowej.

Obecny stosunek trzech mocarstw (ZSRR, Stany Zjedn., W. Brytania) Mołotow uznał za wystawiony na próbę czasu, dał jednak wyraz przekonaniu, że jak dotychczas zawsze, tak i teraz mocarstwa znajdą sposób wyjścia z impasu. Jak obecnie zaszedł wypadek, że wynikneła różnica zdań między mocarstwami anglosaskimi a ZSRR, tak bywało też już, że Związek Radziecki zgodny był z jednem z mocarstw anglosaskich przeciw drugiemu, lub też nie był zainteresowany w sporach między tamtymi partnerami.

W sprawie tajemnicy wynalazku bomby atomowej i projektów użytkowania nowej energii, Mołotow oświadczył, że Związek Radziecki będzie rozporządzał w niedługim czasie licznymi sposobami stosowania energii atomowej. ZSRR sprzeciwia się stanowczo wygrywaniu tego rodzaju spraw w polityce międzynarodowej; gdyby którekolwiek mocarstwo zamierzało zachować tajemnicę tego odkrycia dla siebie, oznaczałoby to, że dąży do zdobycia panowania nad światem.

W zakresie stosunków z państwami europejskimi Związek Radziecki uczyni wszystko, aby doszło do normalnych stosunków z państwami, które zerwały z faszyzmem. W polityce wewnętrznej Sowiety poświęcą specjalną uwagę zachodnim częściom Białorusi, Ukrainy, Mołdawii i odzyskanym częściom Karelii, a przede wszystkim Królewcowi, który jest jedynym nie zamarzającym portem radzieckim na Bałtyku.

Na Dalekim Wschodzie klęska Japonii stanowi epokę odrodzenia politycznego w życiu licznych narodów azjatyckich; w tym świetle udział ZSRR w pokonaniu Japonii ma wybitne znaczenie. Zainteresowanie Związku Radzieckiego wyraża się tu południowym Sachalinem, Wyspami Kurylskimi, portem Dairem (Port Artur) i kojami w Mandżurii.

Poniesione wskutek barbarzyńskiego zniszczenia kraju przez Niemców straty swoje, Związek Radziecki ocenia na 679 miliardów rubli złotych i odpowiednio będzie domagał się odszkodowania. Wojska radzieckie wysunęły się daleko poza granice ZSRR, poznały życie, stosunki i dążenia innych narodów, lecz chętnie znowu wracają do swego życia radzieckiego. Dopóki jednak faszyzm w świecie nie zostanie doszczętnie wypleniony, Związek Radziecki zachowa czujność.

LONDYN (dr). Pierwsze odgłosy prasy angielskiej i amerykańskiej, wywołane mową Mołotowa, podkreślają z zadowoleniem fakt, że mowa ta jest dowodem chęci Rosji odegrania wpływowej roli w utrzymaniu pokoju. Zgodnie też z oświadczeniem Mołotowa energia atomowa nie powinna być trzymana w wyłącznej tajemnicy jednego państwa.

Socjalistyczna „Daily Herald" podkreśla, że najważniejszą pozycję w mowie Mołotowa jest punkt określający chęć jaknajściślejszej współpracy między narodami w odbudowie pokoju.

„Daily Telegraph" pragnie jak najszczerszej współpracy z ZSRR, podkreślając, że ogólny ton mowy Mołotowa daje nadzieję na poprawę stosunków międzynarodowych.

Polska w święto narodowe ZSRR

WARSZAWA (PAP-dr). Prezydent Bierut przesłał z okazji rewolucji październikowej depeszę do Przewodniczącego Najw. Rady ZSRR Kalinina.

Premier Rządu Jedności Narodowej Osóbka - Morawski wysłał depeszę do generalissimusa Stalina z wyrazami serdecznych uczuć dla zwycięzców w wojnie przeciw hitleryzmowi. Premier podkreślił również, że dzięki poparciu generalissimusa Stalina i kom. Mołotowa, Polska odzyskała swe dawne ziemie zachodnie.

Wicemin. spraw zagr. Modzelewski wysłał z okazji święta narodowego ZSRR depeszę gratulacyjną do komisarza ludowego spraw zagranicznych ZSRR, Mołotowa oraz do jego zastępcy, Wyszyńskiego.

WARSZAWA (PAP-dr). Stolica Polski uczciła 28-mą rocznicę rewolucji październikowej uroczystą akademią zorganizowaną z inicjatywy towarzystwa przyjaźni polsko-radzieckiej.

Akademię zaszczycił swą obecnością prezydent Bierut, członkowie Rządu Jedności Narodowej, marszałek Rola - Żymierski, ambasador radziecki w Warszawie, Lebiediew, poseł Czechosłowacji, oraz członkowie akredytowanych przy rządzie polskim państw. Wysłano depeszę gratulacyjną do generalissimusa Stalina.

Wielka defilada w Moskwie

WARSZAWA (PAP). Na ulicach Moskwy odbyła się wielka defilada Armii Czerwonej. Ulice miasta mają wygląd odświętny. Ulice zdobią portrety radzieckich mężów stanu i dowódców. Na wystawach oglądać można liczne plany odbudowy zniszczonych podczas okupacji miast i nowoczesnych domów, które w ciągu najbliższych lat odbuduje radziecki robotnik.

Wieczorem po raz pierwszy od 5 lat zabłysły ulice Moskwy światłem 14.000 latarń.

Aresztowanie 50 000 hitlerowców

LONDYN (FA). Radio angielskie donosi, że w angielskiej strefie okupacyjnej aresztowano 50.000 członków partii hitlerowskiej. Dalsze 6.000 aresztowanych jest zagranicą. Do końca września wydalono z ważniejszych stanowisk 40.000 b. hitlerowców. Każdy ubiegający się o posadę Niemiec wypełnić musi odpowiedni formularz. Do administracji przyjmuje się tylko Niemców politycznie pewnych, o beznagannej przeszłości. Jeśli chodzi o stronę aprowizacyjną, w angielskiej strefie okupacyjnej, to nie przedstawia się ona różowo. Brak przede wszystkim kartofli.

200 miejsc dla prasy w Norymberdze

NORYMBERGA (FA). W sali rozpraw procesu norymberskiego czynione są przygotowania dla usprawnienia technicznej strony procesu. Przeprowadza się instalacje radiowe i telefoniczne. Każdy z uczestników procesu będzie mógł korzystać ze słuchawek, przy czym każda odpowiedź oskarżonych, pytania sędziów, obrońców itd. tłumaczone będą odrazu na języki i słuchacze przez odpowiednią aparaturę, w słuchawkach śledzić będą mogli przebieg procesu w dowolnym języku. Dla prasy zarezerwowano 200 miejsc i 200 dla widzów.

Banki niemieckie na usługach Hitlera

NOWY JORK (PAP ua). Associated Press przynosi szczegóły dotyczące aresztowania 21 dyrektorów sześciu największych banków niemieckich. Bankierzy ci są pod zarzutem sfinansowania niemieckiej machiny wojennej i udzielania pomocy reżimowi hitlerowskiemu przy eksploatacji krajów okupowanych. Dwa z tych banków, mianowicie Berliński Bank Handlowy i Niem. Bank Pracy zostały zamknięte, zaś cztery — Bank Drezdeński, Bank Handlowy, Bank Niemiecki i Państwowe Tow. Kredytowe — działają jeszcze tylko w ograniczonych rozmiarach. Wszystkie te banki finansowały działalność Hitlera przed r. 1935 i zajmowały się szpiegostwem politycznym i gospodarczym. Aresztowani finansiści w związku z tym będą uznani za przestępców wojennych. Poszukuje się dyrektorów tych banków dotąd jeszcze nie ujętych.

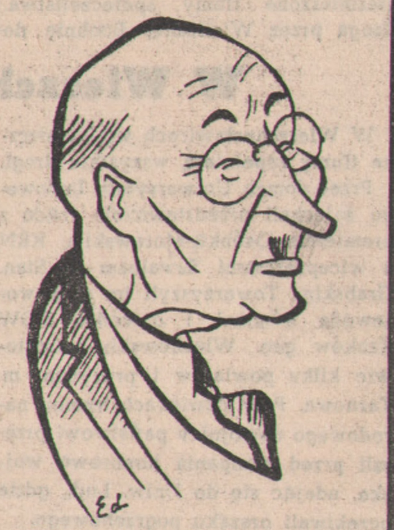
Wedłu informacji sędziego śledczego do spraw karteli niemieckich ze śledztwa wstępnego wynika, że aresztowani popełniali różne przestępstwa wojenne, jak np. stosowanie niewolniczej pracy w przemyśle wojennym, który był pod ich kontrolą, przekazywanie olbrzymich sum na utrzymanie armij okupacyjnych, rabunek własności społecznej i prywatnej. Z dokumentów Banku Drezdeńskiego wynika, że Himmler miał tam swoje specjalne konto, zwane „kontem S".

Bomba atomowa

WASZYNGTON (FA). W Waszyngtonie rozpoczęły się obrady nad bombą atomową między lordem Halifaxem a min. Byrnes.

LONDYN (BBC-dr). Jeden z rzeczników amerykańskich oświadczył, iż w dwóch zakładach, w których produkowano bombę atomową, pracuje się nadal, lecz jedynie nad materiałami potrzebnymi do wykonania bomby. Samej bomby atomowej już się nie wyrabia. Tak samo ilość robotników ograniczono z 64.000 na 49 tysięcy.

Minister Rzymowski w Londynie

LONDYN (A). Min. spraw zagr. Polski Wincenty Rzymowski, w drodze z Ameryki do Polski, zatrzymał się w Londynie w celu omówienia spraw związanych z powrotem Polaków z Anglii do Polski.

Dymisja rządu w Czechosłowacji

PRAGA (dr). Rząd Czechosłowacji podał się do dymisji. Prezydent Benesz polecił premierowi Firlingerowi bezzwłoczne utworzenie nowego rządu.

Marsz. Mannerheim w drodze na Maderę

PARYŻ (dr). Marszałek Finlandii, Mannerheim, zatrzymał się w przejeździe do Portugalii, w Paryżu. Jedzie on na Maderę na kurację.

Demobilizacja w Ameryce

NOWY JORK (FA). Jak wynika ze sprawozdania amerykańskiego min. wojny, zdemobilizowano od 12 maja już ponad 2 miliony żołnierzy.

Opieka UNRRA nad obozami

BERLIN (PAP-ua). UNRRA objęła w Bawarii całkowity zarząd wewnętrzny w 212 obozach, w których przebywa około 250.000 osób z różnych krajów Europy.

Delegacja angielska w Jugosławii

BELGRAD (PAP-ua). Do Zagrzebia przybyła brytyjska delegacja parlamentarna, złożona z 12 deputowanych Izby Gmin, zaproszona przez radę ministrów Jugosławii na pobyt podczas wyborów jugosłowiańskich.

Kłopot amerykański we Francji

PARYŻ (PAP-ua). Amerykański komendant portu i miasta Le Havre zabronił żołnierzom armii amerykańskiej uczęszczania do kawiarń, restauracyj i hoteli oraz przebywania w domach prywatnych z powodu częstych bijatyk a nawet wymiany strzałów między ludnością a żołnierzami.

Reformy w Japonii

TOKIO (FA). Rząd japoński obraduje nad projektami nowych ustaw i reform wewnętrznych, które ogłoszone będą na specjalnym posiedzeniu w nadchodzący poniedziałek.

Dwie metody

Gruzy i groby zarastają trawą — wkrótce przysypie je śnieg...

Gdzieś, zagranicą, toczą się procesy „morderców" wojennych.

Ten i owa krepą żałobną osłaniają serdeczną żałobę.

Ten i owa szczyci się tatuowanym na prawej ręce numerkiem...

— Jak ustosunkować się ma do tej niedawnej przeszłości dopiero co przez wszystkich przeżytej, jeszcze boleśniej tętniącej — wychowawca, tj. nauczyciel, ojciec, opiekun czy matka?

Jakie wnioski wyciągnąć dla celów wychowawczych?

I tu zarysowują się już dwie metody:

Byliśmy świadkami takiej rozmowy:

— „Jest poświęcenie krzyża na miejscu straceń, idę z moim małym, może zabrać twoje dzieciaki?

— A im to poco? Dosyć już tych grobów, pogrzebów i wspomnień. Niech zapomną, niech się odprężą po wojnie, niech się lepiej wytańczą i wybiegają!...

A więc — metoda pierwsza: dzieciom, które przeżyły ostatnie 6 lat, na własnej skórze i żołądkach odczuwszy dramat zbrodniczej okupacji i okrucieństwa wojny, tym dzieciom, które jeszcze same dobrze pamiętają — wdrożyć w pamięć na dłużej, na zawsze to co było, uczyć je zdobić zapomniane mogiły, wpajać im cześć dla bohaterów i wtopić w serca wstręt do sprawców i winowajców tej tragedii.

I tu — niebezpieczeństwo tej metody. Bez odpowiedniego naświetlenia kształconym pupilom idea piękna i słuszna może ulec wypaczeniu. Sentyment dla mogił niech nie zmieni się w płaczliwe cierpiętnictwo. Wstręt do mordu — niech nie będzie posiewem nienawiści. Kult dla bohaterów — niech się nie zamieni znowu w bezmyślne zamiłowanie do „wojenki, wojenki"...

Bo dzieci sprzed lat 4, 5 wyrastają już teraz w młodzieńców, wyrostki — stają się starszą młodzieżą, a wczorajsza młodzież już wchodzi w życie dorosłych...

A druga metoda: zakopać głowę w piasek: nie widzieć, nie słyszeć, pozwolić, a nawet zalecić młodzieży by zapomniała, bo „dosyć już okropności!".

To prawda, czas im się odprężyć, czas żyć prawdziwym dzieciństwem „sielskim anielskim", którego nie mieli, czas napoić się młodością beztroską, radosną...

Więc żadnych mogił, ani cmentarzy, nie patrzeć w przeszłość. Zapomnijmy, bez względu na to, czy cierpienie to było, czy bohaterstwo!...

I tu znów niebezpieczeństwo spłycenia dusz. Obniżenia porywów młodości i sprowadzenia ich do wegetatywnego użycia i wykorzystania radości życia w pospolitym tylko znaczeniu.

Obie więc metody mają swe złe i dobre strony. Najważniejsze jest, aby wychowujący młodzież świadomie i z zastanowieniem utrafili w złoty środek tak, aby dawało to pomyślne rezultaty

Rzucone powyżej myśli należałoby traktować jako materiał do dyskusji publicznej, do wypowiedzi nie tylko dla zamkniętych kół nauczycielsko - szkolnych, ale do

poruszenia na łamach prasy nie specjalnej, dostępnej dla wszystkich.

Boć sprawa to ważna dla każdego, komu przyszłość narodu droga. I aktualna na każdym kroku.

Niemal codzień jest film batalistyczny: dobry, ciekawy — ale kwestia, czy dla młodzieży odpowiedni. Niemal co dni parę jakaś uroczystość z najbliższą przeszłością związana. Niemal co godzina dyskusja, rozmowa, zapytanie. Od odpowiedzi naszej, od ustosunkowania się starszych zależy światopogląd młodzieży, zależy wykucie takiej czy innej przyszłości kraju.

(D. L.)

Kapitał niemiecki w Argentynie

PARYŻ (dr). Wszystkie większe kartele niemieckie, jak Thyssen, Siemens, Schuckert oraz IGFarbenindustrie posiadały w Argentynie dużo zakładów przemysłowych oraz przemysłu rolniczego.

Rząd argentyński nie kwapił się zbytnio z położeniem ręki nad tymi posiadłościami i w większości wypadków ograniczył się do tego, by ustanowić tam kontrolerów, którzy mniej lub więcej ściśle przeprowadzają kontrolę, przyczym zachodziły takie wypadki, że jedna osoba miała powierzony nadzór nad kilku przedsiębiorstwami niemieckimi. Z powodu nacisku ze strony Stanów Zjedn. władze argentyńskie nareszcie skonfiskowały niemiecki bank transatlantycki z kapitałem 15 milionów pezów. Niemieckie stowarzyszenia ubezpieczeniowe, z kapitałem 8 milionów, przejęto. Z ostatecznym zgnębieniem kapitału niemieckiego w Argentynie dopiero wtedy liczyć się będzie można, kiedy w Argentynie przyjdzie do głosu rząd demokratyczny.

Wszędzie jeszcze grasują hitlerowcy

LONDYN (bo). Korespondent jednej z gazet londyńskich donosi, że według zeznań antyfaszystów hamburskich, wszystkie odpowiedzialne stanowiska zajmują nadal byli członkowie partii hitlerowskiej.

Jedna z wielkich fabryk w Hamburgu prowadzona jest przez dawniejszego zwolennika Hitlera. Prezydent miasta Petersen przebywa tylko w otoczeniu byłych oficerów armii „Führera". Również uniwersytet hamburski zatrudnia m. in. byłego członka SA, prof. Monda, prof. Kesera, który był donosicielem gestapo, oraz byłego przewodniczącego partii hitlerowskiej, dr Nundorfa. Anglicy nie poznali widać dotychczas metod hitlerowskich, jeśli zwlekają tak długo z usuwaniem niemieckich zwolenników gestapo.

Niemcy przeszli ostatnio do zamydlania oczu Anglikom swoją rzekomą uległością, a w wyścigu gorliwości nie znają w ogóle granic.

Jeńcy wojenni niemieccy w Anglii zapewniają przez radio swoich rodaków, że jak tylko powrócą do swojej ojczyzny, będą propagowali angielską demokrację jako wzór do naśladowania, bowiem przekonali się, że nie ma lepszej formy ustrojowej od demokracji angielskiej. Ośmielają się nawet zapewniać Anglików, że zawsze byli przeciwnikami Hitlera i „szczerymi demokratami".

Ostatnia droga Wincentego Witosa

Zwłoki Wielkiego Polaka spoczęły zgodnie z Jego wolą na cmentarzu wierzchosławickim

Wielki Wódz Ludu Polskiego odszedł na wieczny spoczynek. Żałoba okryła kraj cały. Nie tylko chłop polski, dla którego Zmarły był ojcem, przewodnikiem i sztandarem, nie tylko towarzysze pracy twórczej, uczniowie ideologiczni, kontynuatorzy jego dążeń i spadkobiercy celów — lecz cały Naród Polski wraz z Rządem, Krajową Radą Narodową, wojskiem i wszystkimi partiami politycznymi składa hołd prochom tego wielkiego bojownika demokracji.

Uroczystości pogrzebowe rozpoczęły się w Krakowie w niedzielę o godzinie 9 rano. Na uroczystości żałobne przybył prezydent KRN Bolesław Bierut, wraz z wiceprezydentem KRN prof. Grabskim, min. Matuszewskim, min. Rabanowskim i Zast. Nacz. Dowódcy gen. Spychalskim. Z prastarego kościoła Mariackiego po żałobnej Mszy św. i egzekwiach ks. metropolity Sapiehy wyniesiono trumnę na rynek.

Przemówienie Prezydenta Bieruta

Tu nad trumną prez. Bierut wygłosił przemówienie.

„W imieniu własnym i w imieniu prezydium Krajowej Rady Narodowej składam hołd zmarłemu wiceprezydentowi i posłowi do Krajowej Rady Narodowej, wielkiemu obywatelowi naszej Ojczyzny, jednemu z najbardziej zasłużonych patriotów, niezłomnemu, długoletniemu wojownikowi ruchu ludowego, wytrwałemu szermierzowi idei niepodległości Polski i jej demokratycznej linii rozwoju."

Mówiąc o latach walki, jaką toczył Witos w obronie ludu polskiego, prezydent Bierut podkreślił:

„Oddajemy cześć najgłębszą tej niezłomności duchowej. Bez względu na to, jaki stosunek moglibyśmy mieć do polityczno-programowej treści jego dzieła i poglądów, stoimy nad trumną jednego z największych mężów stanu, który wyrósł z ludu, wychował się pod strzechą chłopską i pozostał wierny dla tej chłopskiej strzechy i dla środowiska, w którym wzrósł". Na koniec prez. Bierut przytaczając słowa Zmarłego, powiedział: „Będziemy kroczyli po tej drodze, z tą samą uporczywą, wytrwałą i niezłomną siłą duchową, jakiej wzorem było życie człowieka, którego zwłoki żegnamy po raz ostatni."

Po przemówieniu prez. Bierut udekorował pośmiertnie Wincentego Witosa imieniem prezydium KRN Złotym Krzyżem Grunwaldu I klasy.

Następnie przemawiali min. Matuszewski i gen. Spychalski, który podkreślając wielkie zasługi Zmarłego, powiedział m. in.:

Głos ludu

„Głos ludu polskiego chce widzieć Cię na Wawelu, wśród innych mocarzy ducha: Mickiewicza, Słowackiego, Kościuszki. Duch twój złączy się z duchami, bo ty dokonałeś tego, co oni głosili. Orzeł Biały, który ozdobił za życia twe piersi, wziął na skrzydła swoje ducha twego . zaniesie go między tych najlepszych synów Ojczyzny!" W imieniu PSL przemawiał współpracownik i osobisty przyjaciel Witosa, min. Kiernik.

Po przemówieniach przy dźwiękach marsza żałobnego Chopina ruszył olbrzymi kondukt ulicami Krakowa. Pochód otwierały i zamykały sztandary PSL. Za trumną kroczyła córka zmarłego Julia Masłowa wraz z krewnymi, oraz prez. Bierut w otoczeniu ministrów i generalicji. Następnie maszerowały oddziały wojskowe i niezmierzone tłumy społeczeństwa. Drogą przez Wieliczkę, Bochnię do Wierzchosławic wśród zieleni i kwiatów odchodził Zmarły do swojej rodzinnej wsi na wieczny spoczynek.

W Wierzchosławicach

W Wierzchosławicach wielotysięczne tłumy zapełniają wszystkie drogi.

Przed domek Uniwersytetu Ludowego zajechali przedstawiciele rządu z premierem Osóbką-Morawskim, KRN z wiceprezesami Szwalbem i Stan. Grabskim. Towarzyszyli im p. o. wojewoda Rómmel i dowódca DOW Kraków gen. Więckowski; starostowie kilku powiatów i prezydent m. Tarnowa. Przy dźwiękach hymnu narodowego dostojnicy państwowi przeszli przed kompanią honorową wojska, udając się do Uniw. Lud., gdzie oczekiwali orszaku pogrzebowego.

Gdy o godzinie 11 nadjechał wóz z trumną śp. Witosa, przedstawiciele KRN wraz z rodziną Zmarłego przyłączyli się do żałobnego pochodu, kierującego się do kościoła.

Po podniosłym kazaniu ks. Sierosławskiego trumnę wynieśli na barkach mieszkańcy Wierzchosławic. Przy dźwiękach żałobnego werbla odbywała się imponująca ogromem defilada przed odkrytą trumną. Pochód rozpoczynała kompania WP, potem szły organizacje, młodzież szkolna, wreszcie wieńce i długi rząd zielonych sztandarów. Nie brakło również sztandarów innych partyj.

Za trumną poniesioną przez członków PSL na wierzchosławicki cmentarz postępowała rodzina i dostojnicy państwowi. Na cmentarzu zabrał głos wiceprezydent KRN Grabski, żegnając Zmarłego w imieniu KRN.

Przemówienie Premiera Rządu

Następnie prem. Rządu Osóbka-Morawski wygłosił przemówienie, w którym na zakończenie podkreślił:

„Wincenty Witos był wielkim realistą politycznym. Nie należał bynajmniej do radykałów społecznych, należał conajwyżej do obozu centrum, co jednak nie przeszkodziło mu realnie słuchać i oceniać naszą rzeczywistość w polityce zagranicznej, konieczność stałego sojuszu i przyjaźni ze Związkiem Radzieckim, co głosił jawnie nie tylko obecnie, ale jeszcze na długo przed wojną. Wincenty Witos należał do ludzi, którzy całe życie pozostają wierni swoim ideałom i swemu środowisku. Wzrósł w środowisku chłopskim, swemu środowisku pozostał wierny do końca życia. Nie przewróciły mu w głowie nigdy żadne najwybitniejsze stanowiska. On został całe życie wiernym i nieugiętym przywódcą chłopów. Takim go uznali i ocenili nie tylko jego zwolennicy, ale również i przeciwnicy polityczni. W imieniu Rządu Jedności Narodowej składam hołd wielkiemu przywódcy ruchu ludowego i mężowi stanu, wielkiemu Polakowi i patriocie śp. Wincentemu Witosowi".

Dalej żegnali Zmarłego gen. Więckowski, znany pisarz chłopski Jan Wiktor i przedstawiciele władz administracyjnych, partii politycznych, organizacji młodzieżowych i kobiecych oraz chłopi sąsiedzi.

Ostatnia wola Zmarłego

Przed trumną Wincentego Witosa najbliższy przyjaciel Jego i współpracownik Witek odczytał testament Zmarłego. Ta ostatnia wola brzmi m. in.:

„Postanawiam i proszę, ażeby moje zwłoki pochowano na cmentarzu w Wierzchosławicach, w grobie zwyczajnym. Pragnę bowiem spocząć na zawsze pośród tych, z których wyszedłem, którym w pierwszym rzędzie zawdzięczam swoje wywyższenie, a z którymi przez całe życie pracowałem i wspólną dolę znosiłem. Nie mam im za złe, że mnie nieraz zrozumieć nie mogli, czy nie chcieli. Niech nie pamiętają, jeżeli kiedyś błądziłem."

Trzykrotna salwa kompanii honorowej i orkiestra odegrała hymn państwowy. Zgromadzeni podjęli pieśń: „Boże coś Polskę" i ciało Wielkiego Polaka spoczęło na wieczny sen.

Rząd mniejszości w Danii

KOPENHAGA (ua). Król przyjął na audiencji przywódcę partii liberalnej Christiansena, któremu powierzył misję utworzenia nowego gabinetu. Christiansen wobec przedstawicieli prasy zapowiedział utworzenie nowego rządu z samych tylko członków partii liberalnej. „Zdaję sobie sprawę — powiedział — że ponieważ będzie to rząd oparty na mniejszości, będzie miał odrazu do zwalczenia znaczne trudności".

Niemiecka fabryka prochu wyleci w powietrze

BERLIN (PAP-ua). Dowódca armii amerykańskiej gen. Truscott podał do wiadomości, że fabryka prochu bezdymnego w Kauffbeuren zostanie wysadzona w powietrze.

Katastrofa kolejowa

BERLIN (FA). Pod Hildesheim wydarzyła się katastrofa kolejowa. Zderzyły się 2 pociągi, przy czym 5 wagonów uległo całkowitemu strzaskaniu. W katastrofie zginęło 21 osób, a 40 odniosło rany.

Świat w kilku wierszach

Były prezydent Finlandii i kilku ministrów z czasów okupacji, jak również były ambasador Finlandii w Berlinie, odpowiadać będą za dokonywanie przestępstw wojennych.

W angielskiej Izbie Gmin odbywa się ważna debata nad niedawnym oświadczeniem Trumana, na temat polityki zagranicznej.

Parlament węgierski ogłosił rezultaty wyborów: Socjaliści 52 mandaty, komuniści 54 mand., partia drobnych rolników 191 mand.

Walka o Indie holenderskie

LONDYN (ua). Gubernator Indyj Holenderskich van Mook złożył imieniem królowej Holandii oświadczenie, że Holandia uznaje prawa ludności indonezyjskiej do własnych urządzeń politycznych i równouprawnienia i przyobiecał usunięcie upośledzenia, gdziekolwiek by się przejawiło.

Przywódca narodowców indonezyjskich dr Sukarno, zajmując wobec tego oświadczenia stanowisko, wyraził swoją nieufność w stosunku do rządu holenderskiego, który jego zdaniem pragnie za wszelką cenę odzyskać swoje imperium kolonialne.

LONDYN (PAP-ua). Korespodent „Daily Herald" donosi, że podczas strzelaniny wynikłej na skutek ponownego ataku oddziałów jawajskich na wojska brytyjskie raniony został konsul szwajcarski. Władze brytyjskie wezwały obcokrajowców do opuszczenia wyspy, gdyż zamierzają celem stłumienia powstania zastosować energiczne środki. W Surabaja lądują bez przerwy posiłki brytyjskie i holenderskie.

Co piszą inni?

Nie zawiedli

„Dziennik Łódzki" omawiając znaczenie Zjazdu Dąbrowszczaków w Warszawie pisze:

„Polaków do Hiszpanii przybyło około 4500. Przedostali się, mimo najróżnorodniejsze szykany, z kraju, przyjeżdżali z górniczych i przemysłowych okręgów północnej Francji. Byli wśród nich górnicy i robotnicy, byli inteligenci. Wszystkich ich sprowadzała gorąca chęć walki o słuszną sprawę. Walczyli bohatersko przeciwko zbirom najemnym Hitlera i Mussoliniego. Zadawali straty i ponosili straty. W ciągu trzech lat zaciekłych krwawych walk padło ich 3 tysiące. Ci, co zostali, nie przestali być wierni sprawie wolności, sprawie demokracji."

Polscy naukowcy z Anglii wrócą do kraju

Pod powyższym tytułem „Życie Warszawy" opisuje rozmowę jego korespondenta z rektorem Uniwersytetu Warszawskiego prof. Stefanem Pieńkowskim, który powrócił do kraju po 4-tygodniowym pobycie w Anglii, dokąd udał się w charakterze służbowym dla zbadania zagadnień, związanych z naszym wyższym szkolnictwem. Prof. Pieńkowski podał, iż zagranicą przebywa ogółem 85 polskich profesorów szkół wyższych. Z tego w Anglii przebywa 45—50, w Stanach Zjednoczonych — 20, reszta zaś rozrzucona jest po innych krajach. Wezwanie prof. Pieńkowskiego skierowane do ludzi nauki polskiej, znajdujących się w Anglii na wybitnych stanowiskach, znalazło pełny odzew. Wszyscy zgłosili chęć powrotu do kraju. Zapytany o nazwiska wybitniejszych naukowców polskich, przebywających w Anglii, wymienił prof. Pieńkowski następujące nazwiska: Brzeski, Komarnicki, Winiarski (prawo), Płużański (budowa maszyn), Jurasz (chirurgia), Koskowski (farmakologia). Korespondent „Życia Warszawy" postawił rektorowi Pieńkowskiemu jeszcze następujące pytania:

„Jakie motywy, zdaniem Pana, Panie Rektorze, wpłynęły na decyzję powrotu?"

Gdybym się nie bał wielkich słów, powiedziałbym: motywy głęboko patriotyczne. Każdy z naukowców polskich ma silne poczucie obowiązku względem kraju, poczucie więzi ze „swoją" uczelnią. I każdy z tych ludzi czuje, że w obliczu tragedii dziejowej, **jaką przeżył naród polski i** polska nauka, nie może pozostawać obojętny.

Co więc stoi na przeszkodzie natychmiastowemu powrotowi do kraju naukowców polskich? Czy wzgląd na warunki materialne, na pewne wygody życiowe — słowem to wszystko, co można by objąć formułą „kompleks łazienki"?

Bynajmniej. Chociaż dobre warunki materialne wcale decyzji powrotu nie ułatwiają. To trzeba zrozumieć, bo to jest arcyludzkie.

Na przeszkodzie natychmiastowemu powrotowi stoją dwie sprawy: trudności komunikacyjno-transportowe i obowiązki związane z prowadzeniem zajęć szkolnych z młodzieżą polską, studiującą w Anglii.

To nas prowadzi do drugiego zagadnienia. Ogólna liczba młodzieży polskiej studiującej w Anglii w ośrodkach naukowych polskich, wynosi około 700. Przeważa element wojskowy. Zorganizowane są następujące ośrodki naukowo-uniwersyteckie, na których wykładają przede wszystkim profesorowie polscy: Polski Wydział Lekarski (ponad 200 studentów) i Akademia Medycyny Weterynaryjnej w Edynburgu; Polska Szkoła Architektury w Liverpool oraz Wydział Prawa w Oxfordzie i Rada Akad. Szkół Technicznych w Londynie. Ponadto na rozmaitych uczelniach W. Brytanii studiuje 250 Polaków. Nowo przyjętych ma być ok. 200, tak, że łącznie liczba polskiej młodzieży akademickiej w nowym roku szkolnym (1945/6) wyniesie około 1200 osób.

Wielki pożar w Wiedniu

WIEDEŃ (dr). W Wiedniu wybuchł wielki pożar w magazynie zaopatrzenia wojsk brytyjskich. Spalone zostały zapasy 3-miesięczne dla brytyjskich wojsk okupacyjnych a więc 9 milionów papierosów kilkadziesiąt tysięcy tabliczek czekolady i zapasy whisky, koniaku i ginu.

Rekord szybkości lotu

LONDYN (dr). Angielski lotnik pobił nowy rekord szybkości lotnictwa, przebywając na samolocie „Meteor" o napędzie wstecznym 963 km w ciągu godziny. Pobił tym samym rekord niemiecki, dokonany na Messerschmittach, a wynoszący 755,14 km na godzinę.

Austriacka partia demokratyczna została uznana przez sojuszników Partia ta będzie posiadała własny organ prasowy.

Między Bawarią, Austrią i Czechosłowacją zawarta została umowa wymiany towarów.

KRONIKA BYDGOSKA

Dnia: 9 listopada.

Kalendarzyk: Teodora.

Co? gdzie? kiedy?

TEATR POLSKI:

Czwartek 8. 11.: „Moralność Pani Dulskiej", **Piątek:** „Moralność Pani Dulskiej", **Sobota:** „Moralność Pani Dulskiej".

TEATRY ŚWIETLNE

Pomorzanin — „Dr Murek".
Wolność — „Dr Murek".
Polonia — „Za siedmioma górami"
Orzeł — „U kresu drogi".
Bałtyk — „Czy Lucyna to dziewczyna".

DYŻURY APTEK:

Piastowska, plac Piastowski
Przy Placu Teatralnym, ul. Jagiellońska 29

NAJWAŻNIEJSZE TELEFONY:

Komenda Wojewódzka M. O. 15-76
Komenda Miasta M. O. 23-47
Straż Pożarna 11-11
Pogotowie Ratunkowe 15-53
Rozmowy międzymiastowe 15-90 i 15-91
Biuro napraw telefonów 11-15

TEATR POLSKI:

Moralność Pani Dulskiej

Dziś w środę, w Teatrze Polskim, tragikomedia kołtuńska w 3 aktach G. Zapolskiej pt. „Moralność Pani Dulskiej". Początek o godz. 18.30. Kasa teatru czynna od godz. 10—12 i od godz. 15—18.30. Dyrekcja teatru prosi o niezabieranie dzieci do lat 7 na wieczorne przedstawienia.

Łańcuch ofiar na rzecz szkoły

Związek Nauczycielstwa Polskiego w Bydgoszczy pragnąc dać wyraz wdzięczności szlachetnej a tak potrzebnej akcji kucia łańcucha ofiar na pomoc szkolnictwu, tak szczęśliwie zainicjowanej przez Prezydenta Miasta ob. Twardzickiego, a bardzo owocnie kontynuowanej przez Szan. Redakcję Ziemi Pomorskiej, składa ze swych skromnych funduszów zł 2000 i wzywa do kucia dalszych ogniw restauracje i cukiernie: przy Izbie Rzemieślniczej, Kristal, Gastronomię, Bristol, przy Rzeźni Miejskiej, „Ul", Pod Dzwoneczkiem, Kaprys i Słodką Dziurkę, prosząc równocześnie o wezwanie różnych instytucji, przedsiębiorstw i przedstawicieli całego społeczeństwa bydgoskiego, którym dobro dziatwy i młodzieży szkolnej leży na sercu.

Zasilmy fundusz szkolny

Ob. Kom. Dzieln. Bartodzieje Małe — Stare Miasto-Rupienica przypomina, że w sobotę, dnia 10 bm. o g. 19 odbędzie się w Strzelnicy (ul. Toruńska 30) zabawa jesienna. Zapr. nabyć można w Strzelnicy i u p. Malingowskiego (Mostowa 3). **Czysty dochód przeznacza się na potrzeby szkoły i biednych dzielnicy.**

Apel Stronnictwa Pracy do rolników

Stronnictwo Pracy apeluje do wszystkich rolników Województwa Pomorskiego, o odstawianie ziemniaków kontyngentowych w terminie do 11 bm., przewidzianych w akcji świadczeń rzeczowych. Musimy zapewnić ludności pracującej najniezbędniejszy artykuł jakim są ziemniaki.

W wyniku konferencji dla akcji świadczeń rzeczowych w Starostwie Powiatowym w Bydgoszczy, zwracamy się ze specjalnym apelem do gmin Bydgoszcz-Wieś i Koronowo, aby dały dowód swego wyrobienia obywatelskiego i zdały w terminie przewidzianym ziemniaki kontyngentowe w 100%.

Zarząd Powiatowy Stronnictwa Pracy.

Rzemiosło - podstawą przemysłu

O bydgoskich rzemieślnikach cyfr i słów kilka

BYDGOSZCZ w listopadzie.

Wielki rozwój gospodarczy Bydgoszczy rozpoczął się po pierwszej wojnie światowej. Znalazł on swój wyraz w wzroście liczby zakładów przemysłowych, wśród których najliczniej reprezentowane były, oczywiście, zakłady drobne czyli warsztaty rzemieślnicze.

W roku 1936 liczba zakładów pracy tego rodzaju dochodziła do liczby 1900, trzy lata później — r. 1939 — cyfra ta wzrosła do niespełna 2300. Wojna i okupacja przetrzebiła szeregi rzemieślników i zrujnowała doszczętnie znaczną liczbę warsztatów.

Dziś liczba rzemieślników zgłoszonych w Referacie Rzemieślniczym przy Zarządzie Miejskim jest mniejsza, ale przyjąć należy, że faktyczna liczba pracujących samodzielnie rzemieślników dochodzi do cyfry przedwojennej. Wielu bowiem rzemieślników, chcąc uniknąć płacenia podatków, nie zarejestrowało się w Referacie.

PODSTAWA PRAWNA

Działalność Referatu — informuje nas kierownik tego działu p. Wolski — opiera się na polskim prawie przemysłowym z r. 1934. Prawo to przewiduje specjalną ochronę rzemiosła. Ubiegający się o samodzielność w rzemiośle musi uzyskać od władzy I instancji (starostowie w powiatach i zarządy miejskie w miastach wydzielonych) t. zw. „kartę rzemieślniczą".

Przed wojną Ministerstwo Przemysłu i Handlu było najwyższą władzą przemysłową. Władze przemysłowe prowadziły rejestry wszystkich przedsiębiorstw objętych ustawą przemysłową. Wolne zawody, zostały wyłączone spod prawa przemysłowego.

Władze przemysłowe I. instancji prowadzą obecnie osobne rejestry uprawnień przemysłowych, dla przemysłów: niekoncesjonowanych, koncesjonowanych, okrężnych i rzemieślniczych.

Na skutek utworzenia po wojnie Min. Aprowizacji i Handlu należy obecnie administrowanie handlem wolnym, reglamentowanym, państwowym, spółdzielczym i przemysłowym do tegoż resortu. Do zakresu działalności władz przemysłowych należy administracja przemysłu i rzemiosła.

Przemysł grupuje się w zasadzie w zjednoczeniach branżowych. Jak już wyżej powiedzieliśmy, wśród przedsiębiorstw podlegających administracji przemysłowej — najliczniejsze są przedsiębiorstwa rzemieślnicze.

KRAWCY I SZEWCY „PROWADZĄ"

Spośród zawodów rzemieślniczych niekoncesjonowanych reprezentowane są w Bydgoszczy 63 rodzaje rzemiosła.

W tabeli tej „prowadzą" krawcy z liczbą 269 i szewcy z liczbą 212 warsztatów. Liczne są również warsztaty rzeźnickie (86), fryzjerskie (80), piekarskie (76) i stolarskie (70). Samodzielnych zegarmistrzów jest w Bydgoszczy 34, a tajemnicę istnienia dziesiątek okien i witryn założonych piramidami ciast i tortów zdradza liczba 31 cukierników. Taką samą liczbę warsztatów posiadają ślusarze. Ponad 20 warsztatów mamy w nast. zawodach: blacharstwo, fotografia, kapelusznictwo, malarstwo i lakiernictwo, ślusarstwo precyzyjne. Po kilkanaście warsztatów samodzielnych prowadzą przedstawiciele: bieliźniarstwa, cholewkarstwa, kołodziejstwa, murarstwa, szczotkarstwa, szklarstwa, ślusarstwa samochodowego i zduństwa.

Na pytanie dlaczego bruki niektórych ulic pozostawiają dużo do życzenia, odpowiada nam nie tylko kasa miejska, ale i niewielka liczba — zaledwie czterech — brukarzy. Więcej natomiast zarejestrowanych jest jubilerów i złotników (9), kowali (9), siodlarzy (8), cieśli (7), dekarzy (8), grawerów (6), kuśnierzy (7), tapicerów (8), koszykarzy (5), mosiężników (5). Wyrobem i naprawą instrumentów muzycznych zajmuje się również pięciu rzemieślników.

Jeszcze mniejszą liczbę warsztatów samodzielnych wykazują: czapnictwo, gorseciarstwo, kamieniarstwo, mechanika radiowa, nożownictwo i szlifierstwo, pantoflarstwo, pralnie i prasowalnie, rzeźbiarstwo, trykotarstwo, tokarstwo w drzewie oraz w metalu, tkactwo, wulkanizacja, wyrób szkieł i narzędzi optycznych, elektrotechnika oraz studniarstwo.

ZWIERCIADŁO CZASÓW

Jako że nie ma „co włożyć do garnka" nie potrzeba i garnków, to też Bydgoszcz posiada tylko jeden warsztat garncarski. Jednak widocznie nie jest tak bardzo źle, skoro mamy również tylko jednego.. powroźnika. Po jednym przedstawicielu w naszym mieście mają poza tym: galwanizatorzy, hafciarki, introligatorzy, mydlarze, parkieciarze, bandażownicy, rękawicznicy, rusznikarze i spawacze.

Nic dziwnego, że jeżeli posiadamy tylko jednego garncarza nie ma w Bydgoszczy żadnego... kotlarza. Nie ma również zarejestrowanych w Referacie takich warsztatów, jak pilnikarski, garbarski, sztukatorski. Biała skóra jest dziś luksusem, to też nie ma w naszym mieście żadnego białoskórnika. Tajemnicą placu targowego są balie i beczułki, bowiem nie ma u nas i takiego warsztatu.

NOWE ZAWODY RZEMIEŚLNICZE

Nowe zawody, zaliczone przez okupanta do rzemiosła, zachowane zostały na liście rzemiosła. Są to: czyściciele szyb, których w Bydgoszczy jest dwóch, dalej: mydlarstwo, pralnie i prasowalnie, mechanicy radiowi, galwanizatorzy, wulkanizatorzy, czołnarstwo (bud. łodzi i kajaków), modelarstwo (wyr. modeli kapeluszniczych), budowa młynów, statkarstwo (bud. statków z żelaza), budownictwo szybowców, piwowarstwo, słodownictwo i dmuchacze szkła.

RZEMIOSŁO KONCESJONOWANE

Rzemiosło koncesjonowane reprezentują: kominiarze (miasto podzielone jest obecnie na 6 obwodów — wobec 13 przed wojną), przedsiębiorstwa instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej oraz gazowej (8) i przedsiębiorstwa instalacji elektrycznej (12).

Obecnie Referat wydaje karty rzemieślnicze tym rzemieślnikom, którzy zgłosili prowadzenie warsztatu. Wydawanie kart potrwa jeszcze ok. tygodnia, po czym Referat w porozumieniu z Izbą Rzemieślniczą i Cechami, przystąpi do dokładnej kontroli, aby wykryć przedsiębiorstwa prowadzone bez karty. *(eka)*

Wyjaśnienie. W związku z notatką naszą pt. „Więcej odwagi osobistej" otrzymaliśmy pismo, w którym okręg pomorski PCK stwierdza, że w dniu 31. 10. 1945 o godz. 7-mej wieczorem żaden samochód PCK jazdy w Bydgoszczy nie odbywał.

Z życia organizacji.
— Posiedzenie Cechu Budowlanego w Bydgoszczy odbędzie się w czwartek, 8 bm. o godz. 17 w Izbie Rzemieślniczej.

Odsłonięcie Pomnika Wdzięczności w Bydgoszczy

W dniu wczorajszym jako w dniu 28 rocznicy Rewolucji Październikowej odbyło się na Placu Wolności odsłonięcie Pomnika Wdzięczności żołnierzom radzieckim za oswobodzenie miasta.

W uroczystości udział wzięli przedstawiciele władz państwowych, miejskich, Wojska Polskiego i Armii Radzieckiej oraz społeczeństwo.

Prowizoryczny pomnik zbudowany jest w postaci obelisku o wysokości kilku metrów. Na froncie pomnika pod herbem m. Bydgoszczy widnieje napis w języku polskim i rosyjskim: „Czerwonej Armii, Poległym w walkach o wyzwolenie Narodu Polskiego spod jarzma niemieckiego faszyzmu 1941—1945 — miasto Bydgoszcz". Po prawej stronie u szczytu obelisku widnieje orzeł polski, a po lewej stronie godło Związku Radzieckiego.

Szczegóły uroczystości podamy w numerze jutrzejszym.

Człowiek między buforami

BYDGOSZCZ. Na dworcu towarowym w Bydgoszczy zdarzył się w tych dniach tragiczny wypadek, którego ofiarą padł strażnik ochrony kolejowej Stefan Osman, zamieszkały przy ul. Lubelskiej 15.

Osman przy przetaczaniu dostał się przez nieuwagę pomiędzy bufory dwóch przetaczanych wagonów, doznając zmiażdżenia klatki piersiowej.

Nieprzytomnego strażnika przewieziono do szpitala miejskiego, gdzie mimo zabiegów lekarskich zmarł.

Szkoła rolnicza w Żołędowie

ŻOŁĘDOWO. W poniedziałek, dnia 6. 11. odbyło się w Żołędowie (pow. bydgoski) uroczyste otwarcie szkoły rolniczej. Po uroczystej mszy św., którą odprawił miejscowy proboszcz, zebrani udali się na miejsce, gdzie przewodniczący pow. R. N. p. Markiewicza w obecności wice-prezesa PSL p. Giery, oraz przew. gm. R. N. p. Ciechanowskiego, dokonał otwarcia nowej placówki.

Zadaniem tej szkoły jest wychowanie przyszłych kadr rolników. Przy szkole istnieje oddział żeński, gdzie dziewczęta odbywać będą kurs przysposobienia gospodarstwa rodzinnego.

Po ukończeniu szkoły absolwenci i absolwentki uprawnieni są do odbycia wyższych studiów.

Akcja siewna

BYDGOSZCZ. W Starostwie odbyło się zebranie pow. komitetu akcji siewnej pod przewodnictwem p. Starosty Michalskiego. Sprawozdanie z całości akcji odczytał p. Bleryk.

Do 31. 10. wykopano w pow. bydgoskim 95% ziemniaków i 65% buraków cukrowych z czego odstawiono do cukrowni 4.922 kwintali.

Dzięki wytrwałości w pracy i wielkiemu poświęceniu chłopa polskiego w czasie tym obsiano 22.957 ha ziemi t. j. 128% projektowanego do obsiania w jesieni obszaru. (17.865 ha).

Postanowiono wystosować rezolucję akceptowaną przez p. Starostę do Wojewody i Dowództwa 14 Dywizji, mającą na celu uregulowanie stosunków z Wojskiem Polskim z Urzędem Bezpieczeństwa, Milicją Obywatelską zajmującymi 42 majątki w powiecie. (zz)

Premiery filmowe

„Dr Murek"

Film osnuty na tle powieści Dołęgi-Mostowicza jest ciekawszy od niej, gdyż nie nuży dłużyzną. Postać dra Murka odtwarza Brodniewicz. Dzięki jego grze i szerokiej skali talentu aktorskiego, widz przeżywa wszystkie blaski i cienie wykolejonego na skutek klęski bezrobocia inteligenta przedwojennego.

Postacie kobiece w filmie odwarzają: Nora Ney, Jadzia Andrzejewska, Ina Benita, Ćwiklińska i inne. W nadprogramie tygodnik z wzruszającymi epizodami bitwy pod Lenino i bohaterskiej obrony Westerplatte.

Pododdział „Ilustrowanego Kuriera Polskiego" w Toruniu, ul. Szeroka 33 przyjmuje ogłoszenia do I.K.P.

Cukier, kawa, bielidło i zapałki dla mieszkańców powiatu

Wydział Aprowizacji i Handlu przy Star. Pow. Bydg. podaje do wiadomości, że w sklepach spożywczych w powiecie nabyć można na karty żywnościowe, ważne na miesiąc wrzesień br., kat. II prac. na odc. nr 17 po 400 g cukru białego, kat. I rodz. na odc. nr '0 po 250 g cukru białego.

Zaś na karty żywnościowe, ważne na miesiąc październik br.: kat. I prac. na odc. nr 35 po 200 g kawy, kat. I prac. na odc. nr 28 po 250 g bielidła, kat. I prac. na odc. nr 29 po 2 pudełka zapałek, kat. II prac. na odc. nr 29 po 1 pudełku zapałek, kat. III prac. na odc. nr 29 po 1 pudełku zapałek, kat. I rodz. na odc. nr 29 po 1 pudełku zapałek, kat. II rodz. na odc. nr 29 po 1 pudełku zapałek, kat. I rodz. na odc. nr 24 po 250 g cukru żółtego.

Śledzie dla bydgoszczan

Wydział Aprowizacji i Handlu m. Bydgoszczy podaje do wiadomości, iż na I kat. kart żywnościowych z miesiąca października 45 r. na odcinek nr 13 można otrzymać 0,5 kg śledzi w niżej podanych sklepach spożywczych:

1. Grzęda — ul. Dworcowa 11.
2. Grabowicz — ul. Poniatowskiego 15.
3. Borakiewicz — ul. Chocimska 1.
4. Adamczewski — ul. Grunwaldzka nr 6.
5. Bukolt — ul. Grunwaldzka 71.
6. Żbikowski — Zb. Rynek 7.
7. Gniewkowski — St. Rynek 27.
8. Warmbier — ul. Jagiellońska 95.
9. Gawlak — ul. Nowodworska 22.
10. Doberstein — ul. Nakielska 117.

Po dniu 15 listopada 45 r. traci ważność wyżej podany odcinek kart żywnościowych.

Kupcy niezwłocznie pobiorą asygnaty w Wydziale Aprowizacji i Handlu m. Bydgoszczy, Al. 1 Maja 27, pokój nr 7 i rozliczą się do 20 listopada br. z wydanych ilości.

O większe wpływy skarbowe

Komisja porozumiewawcza partii politycznych, działających na terenie skarbowości, w porozumieniu z Zarządem Głównym Związku Zawodowego Pracowników Skarbowych RP zwołuje na dzień 8. 11. 1945 r. (czwartek) o godz. 10 rano okręgowy zjazd w sprawie podwyższenia wpływów skarbowych za IV kwartał 1945 r.

Ponieważ wpływy skarbowe są udziałem najliczniejszych rzesz obywateli, nie może zorganizowane życie społeczne w postaci partyj politycznych, związków zawodowych itp. przechodzić obojętnie nad tak ważnym odcinkiem życia gospodarczego jednostki i ogółu.

Zjazd odbędzie się w lokalu OKZZ przy ul. Toruńskiej nr 30.

Na radiowej fali

ROZGŁOŚNIA BYDGOSKA

Czwartek 8 listopada

6.45 — Transm. z Warsz. 8.00 — Progr. na dz. bież. 8.05 — Wiad. lok. 8.10 — Konc. por. z płyt 12.00 — Transm. z Warsz. 13.50 — Skrz. posz. rodz. 14.00 — Muz. rozr. z płyt. 14.10 — Wiad. miejsc. 14.15 Kron. pom. 14.25 — Przegl. prasy. 14.35 — Pog. inf. w opr. F. Bzamowej. 14.45 — Chwilka dla amatorów muz. dawnej. 16.00 — Transm. z Warsz. 17.30 — Myśl demokratyczna w literaturze polskiej: „Ideały społeczne Filomatów" w opr. dr J. Piechockiego. 17.45 — Sławni śpiewacy z płyt. 18.00 — Transm. z Warsz. 18.20 — „Bydg. przegl. teatr." w opr. mgr A. Dzienisiuka. 18.30 — Muz. kam. w wyk.: W. Kunz-Rezlerowej — skrzypce, Zdz. Wojciechowskiej — wiolonczela, M. Eulenfeld-Sowińskiej — fort. 19.00 — Transm. z Warsz. 19.15 — Toruń na ant. bydgoskiej. 19.30 — Transm. z Warsz. 21.00 Konc. życz. z Bydg. 21.30 — Skrz. posz. rodz. 21.45 — Transm. z Warsz. 22.00 — Pog. w opr. St. Nowaczyka „Dlaczego pani ukarała dziecko" (Toruń). 22.10 — Konc. ork. tan. pod dyr. Zakrzewskiego — (Toruń). 22.50 — Wiad. ze świata. 23,00 — Progr. na dz. następny. Zak. aud. Hymn.

Jak „Piorun“ zmierzył się z Bismarckiem“

Dramatyczna walka polskiego kontrtorpedowca z niemieckim gigantem

W związku z powrotem niektórych jednostek wojennych polskich do portu macierzystego w Gdyni nie od rzeczy będzie przypomnieć nieznane ogółowi społeczeństwa szczegóły z walki kontrtorpedowca polskiego „Pioruna“ z niemieckim okrętem liniowym.

Na Atlantyku dramatyczny bój. Niemiecki okręt „Bismarck“ zaskakuje Brytyjczyków na szlaku między Islandią a Grenlandią i zatapia największy okręt świata H. M. S. „Hood“. Z niedużymi uszkodzeniami dąży następnie na południe. Wszystkie karawany statków transportowych na środkowym Atlantyku wstrzymane. Za olbrzymem niemieckim goni 200 okrętów i 2 lotniskowce ze 140 samolotami. A on kluczy jak odyniec w ostępach leśnych. Wymyka się pościgowi. Zbliża się szybko ku brzegom Francji. Dowódca floty niemieckiej admirał Lütjens gotuje się do triumfalnego wpłynięcia do Brestu. Bo w wieku radia, samolotów i fal ultrafioletowych zgubiono ślad „Bismarcka“.

Już ma zapaść trzeci dzień bez wyniku. Już słońce pochyla się, by zgorzeć w nieskończonych głębinach. Już biją zadowolone serca niemieckie.

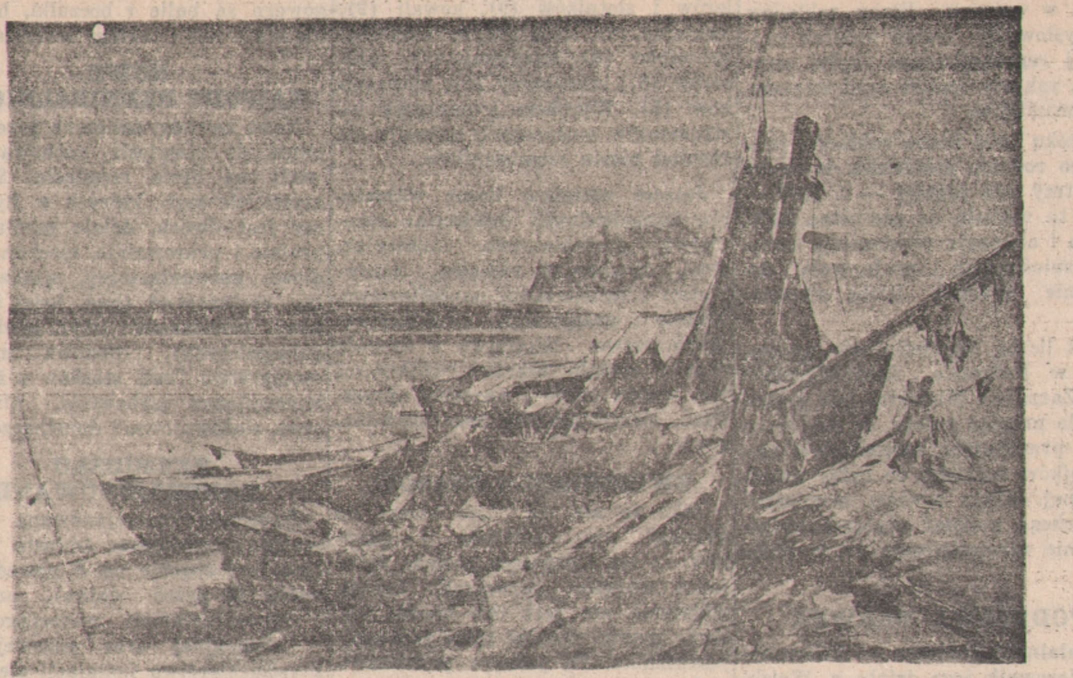
Aż tu nagle punkcik na horyzoncie. Chwile dnia są policzone, ale szybkobieżny okręcik dobywa wszystkiej pary z kotłów. To kontrtorpedowiec „Piorun“ niemal dwadzieścia razy mniejszy od giganta niemieckiego.

Pięćdziesiąt paszcz armatnich kieruje się na jego nikłą sylwetkę. „Piorun“ podaje meldunek do pancerników brytyjskich, a sam jednak nie odpływa. W załodze budzi się żywiołowy duch szwoleżerów z Samo-Sierry. Wychyla swoje siedem armat 120 mm przeciw 300—400 mm płytom pancernym i rzuca torpedy.

Żadna z dziesiątek salw „Bismarcka“ nie dosięga zuchwałego śmiałka. On natomiast z pomocą brytyjskich samolotów unieszkodliwia stery olbrzyma, który nazajutrz ginie jak bezwolna masa.

Honor brytyjskiej floty uratowany, karawany statków mogą płynąć do Anglii. Niemieckie liniowce już więcej nie staną do rozprawy z alianckimi.

J. Młodziejowski

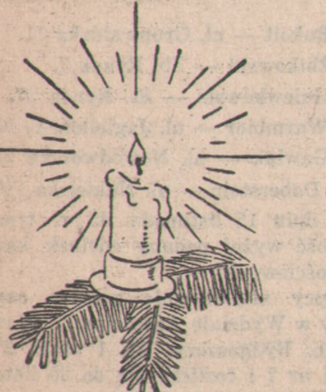
Marian Mokwa — Nad morzem

Sport

Utworzenie Związku Związków Sportowych

KRAKÓW. W lokalu OZPL w Krakowie odbyło się zebranie przedstawicieli 10 związków sportowych. Zebranie zwołano z inicjatywy „Sokoła“ przez PZPN. Celem obrad było stworzenie Związku Związków Sportowych oraz wyłonienie Komisji Olimpijskiej.

Ostatecznie utworzono międzyzwiązkową komisję porozumiewawczą dla koordynacji i reprezentowania polskiego sportu wobec władz państwowych, w skład której weszło po 2 przedstawicieli z każdego związku. Komisja ta wyłoniła ścisły zarząd w składzie: przew. Filipkiewicz, zast. mgr Zastawiak, sekr. mgr Świger.

Ozdoby choinkowe

Wyłączne przedstawicielstwo na Pomorze

Sprzedaż hurtowa na miejscu

Wobec ograniczonej produkcji zamówienia będziemy wykonywali ściśle według kolejności

POLECAMY POCZTÓWKI: KWIATY, GŁÓWKI, WIDOKI

HURT ✦ DETAL

Bydgoszcz, Aleje 1 Maja 7

KSIĘGARNIA 116

Wielkopolska Huta Szkła

właśc. Wacław Pasikowski

Bydgoszcz, ulica Toruńska 308

Podajemy do wiadomości P.P.

Kupcom i Hurtownikom

że wznowiliśmy produkcję wszelkiego rodzaju butelek ze szkła półbiałego 12

WŁÓCZKI i PRZĘDZĘ w dużym wyborze

poleca

Janusz SEMBERECKI, Łódź

Piotrkowska 161 Telefon 121-71

Wszystkie przybory mundurow , wojskowe, dla marynarki, dla poczty, kolei, harcerstwa, PW i t. p.

dystynkcje, orzełki, pasy, czapki, i t. d.

Po ezkonkurencyjnych cenach

POLECA JEDYNY SKLEP SPECJALNY »OZDOBA« S-ka handlowa

Bydgoszcz, Sniadeckich 2

Różne artykuły galanteryjne, ozdobne. dewocjonalia, oraz stosowne upominki na wszelkie okoliczności.

Odsprzedawcom rabaty.

Najwykwintniejsza KAWIARNIA — RESTAURACJA w Bydgoszczy

Plac Wolności 7 tel. 24-14

„EUROPA“

Kuchnia Warszawska

Wyroby cukiernicze własne

Codziennie koncert

Księgowość przebitkowa oraz inne księgi handlowe do nabycia 75 r

„Definitiv“ GDYNIA, ul. Świętojańska 79, telef. 274-61 **Wacław TYLEC**

Pokoju niekrępującego z wygodami poszukuje od zaraz urzędnik. Oferty do IKP pod „zaraz“. [127

Sekretarkę z stenografią, poszukujemy. Zgłoszenia do IKP w godz. od 10 do 11-tej.

Plac w Grodzisku przy linii EKD sprzedam, wyjeżdżając, tanio. Jabłońska — Grodzisk Mazowiecki, Montwiłła 34a. [80r

Naprawa maszyn do szycia, maszyn specjalnych w zakres szycia wchodzących oraz maszyn do pisania, wymiana czcionek. St. Sajdak — Bydgoszcz, Jana Kazimierza 4. [77r

Meble i pokrycia meblowe kupię. Sprzedaż, zamówienia i zamiany. Bernacki — Łódź, Piotrkowska 275 Sklep. [68r

„Płytoman“ przypomina się Klientom Warszawskim, obecnie Łódź, Piotrkowska 34. [60r

Dr Grodzki, zniekształcenia, operacje kosmetyczne — Łódź, Przejazd 40/32. [58r

Interesują nas stale i zakupimy w partiach wszelkie chemikalia techniczne oraz artykuły malarsko-mydlarskie. „Techno-chemia“ Łódź, Narutowicza 16, tel. 133-50.

Uwaga kupcy, przemysłowcy! Polecamy po cenach najniższych barwniki, ultramarynę, karbid, świece, terpentynę, kalafonię, kleje, artykuły garbarskie, malarskie. mydlarskie itp. chemikalia. Warszawska Składnica Chemiczna. Warszawa, Marszałkowska 113

Maszyny do szycia dobre, gwarantowane poleca: Skład maszyn, Bydgoszcz, Pomorska 21 (wejście od ul. Śniadeckich).

Hurtownia Artykułów Fryzjerskich i perfumeryjno-kosmetyczn. Józef Popławski z Warszawy — Łódź, Sienkiewicza 63, tel. 152-02. Kupno—Sprzedaż. [70r

Sprzedam maszynę do szycia gabinetową marki „Naumann“ w dobrym stanie. Wiadomość: Aleje Mickiewicza 3/1. [118

Budras Stanisława z Wilna poszukuje córki Anny i syna Romana, wywiezionych do Niemiec na roboty. Zamieszkuje: Toruń, Prosta 19. [66r

Maszyny do pisania, liczenia, powielacze. Kochanowicz i S-ka, Poznań, Plac Wolności 13

Kierownik techniczny do średniej wielkości fabryki czekolady i cukierków w Bydgoszczy potrzebny. Oferty szczegółowe z podaniem żądanych warunków — nadsyłać: Bydgoszcz 1 Urząd Pocztowy Poste rest. „Kierownik techniczny“. [130

Kupimy beczki blaszane, lewarki i windy do wozów i samochodów. Powiatowa Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa „Samopomoc Chłopska“ Al. 1 Maja 16, tel. 21-49. [124

Długie wieczory uprzyjemni Ci

RADIO i tylko RADIO

Sprzedaż Radio-aparatów Kupno

Polecamy warsztaty radiowe oraz laboratoria fototechniczne

DH JUPITER

Bydgoszcz, Stary Rynek 20

telefon 18-65 78 r

P. K. O.

Pocztowa Kasa Oszczędności

ODDZIAŁ W BYDGOSZCZY

Godziny kasowe 8—13
w sobotę 8—12

PROWADZI rachunki czekowe, bezpłatne przelewy
czeki kasowe, przekazy
czeki kasowe płatne w urzędach pocztowych

PRZYJMUJE wkłady oszczędnościowe

P. K. O. zapewnia tajemnicę wkładów

Informacji udzielają i przyjmują zgłoszenia Oddziały P. K. O. i wszystkie urzędy pocztowe 79

OSTRZEŻENIE

Ostrzegamy przed kupnem samochodu „Opel - Kadet“ K. 38, podwozie Nr 23111607, motor Nr V 2339561 i 2544037, który został skradziony. Za wskazanie miejsca postoju samochodu, względnie innych danych o tym samochodzie, przyznamy nagrodę. Ewentualne zgłoszenia do administracji I. K. P.

Dwie stenotypistki

znające w słowie i piśmie języki: angielski, francuski, rosyjski i niemiecki **potrzebne natychmiast.** Oferty pisemne pod „Export“ do administracji IKP Bydgoszcz

Karbid kupujemy w każdej ilości. Waniel-Szymczyk, Gdynia, Abrahama 6. [76r

Firma „Pasamon“ zmienia numer telefonu na 16-67. Bydgoszcz, Jagiellońska 151. [122

Sprzedam gabinet — kupię kuchenkę elektryczną. Bydgoszcz, 20 Stycznia 20/8. [123

Pokój umeblowany bardzo ładny wynajmę samotnemu. Ujejskiego 9 m 6. [115

REDAKCJA GŁÓWNA administracja Bydgoszcz, ul. Jagiellońska nr 17-19. Redakcja warszawska Oddział centralny w Warszawie ul. Żulińskiego nr 3 dyr. Oddziału red. Edmund Świdziński zastępca red. Henryk Korotyński

Oddziały: POZNAŃ, ul. Działyńskich 8, m. 4, dyr. Oddziału red. Henryk Śmigielski; ŁÓDŹ, ul. Piotrowska 6, kier. Oddziału red. Czesław Gumkowski, GDYNIA-GDAŃSK, w Gdyni, ul. Abrahama 49, Tel. 270-82 kierownik Oddziału red. Alojzy Męclewski; KRAKÓW, ul. Sławkowska 14, kier. Oddziału red. Aleksander Olchowicz, zastępca red. Stanisław Habzda KATOWICE kier. Oddziału red. Stanisław Sukiennicki. Pododdziały: w GRUDZIĄDZU, TORUNIU, GNIEŹNIE, OSTROWIE

Redaktor naczelny przyjmuje w redakcji głównej we wtorki i środy od godz. 10-tej do 12-tej w redakcji warszawskiej w soboty od godziny 14—16

Odpowiedzialni kierownicy działów: polityki wewnętrznej red. Józef Kozłowski, polityki zagranicznej — red. Kazimierz Małycha, gospodarczego — dr D. J. Tilgner i dr Stefan Haupe, kultury i sztuki — prof. Marian Turwid, krytyki literackiej i felietonu — red. Adam Grzymała-Siedlecki, zagadnień niemieckich — red. Edmund Męclewski, sportowego — Krzysztof Boruń, kobiecego — red. Franciszka Andrysówna, potocznych, — red. Edmund Klesse, filmowego — red. Janina Kłodzińska, fotografii i karykatury — Edmund Heydak.

Drukiem Zakł. Graf. Państwowych Zakładów Wydawnictw Szkolnych w Bydgoszczy, ul. Jagiellońska 37

E-08223